

Økologisk landmand Michael Kierkegaard fra Vejle nyder godt af samarbejdet med græsningslaugene, der tilser hans dyr og dermed letter arbejdet for dyreholderen. På mødet i Økologiens Hus fortalte han om sine erfaringer. Britta Edelberg fra Vejle Kommune supplerede med sine erfaringer med etablering af græsningslaugene.

Den gode, bevaringsværdige natur gemmer sig ofte på små svært tilgængelige lokaliteter, hvor dyreholderne, der skal stå for naturplejen, ikke kan få økonomien til at hænge sammen. I Vejle Kommune har man udviklet et samarbejde mellem landmændene, kommunens naturafdeling og borgerne, som sikrer, at selv små naturarealer nu bliver plejet

Samarbejde løfter naturplejen

KOGRÆSSERLAUG

TEKST OG FOTO: IRENE BRANDT

- I kommunernes naturafdeling har vi en udfordring: Det er ofte de små naturarealer, der rummer den bedste natur, men fordi, de er små, er det også svært at finde dyreholdere, der kan stå for naturplejen på disse arealer, sagde Bo Levesen, der er medarbejder i afdelingen for Natur og friluftsliv i Vejle Kommune, da han holdt oplæg på temamødet om Økologi på tværs i kommunen i Økologiens Hus i begyndelsen af november.

Men netop i Vejle Kommune har landmændene, kommunen og borgerne i fællesskab udviklet en løsning som er et rent kinderæg: Landmanden får økonomi i naturplejen, naturen bliver plejet, og borgerne får frisk luft, gode oplevelser i naturen og adgang til at købe oksekød, de med garanti ved, kommer fra dyr, som har haft et godt liv - de har nemlig selv stået for en stor del af arbejdet med at tilse dyrene.

- I praksis handler det om, at vi inde på forvaltningen har lavet en top 100-liste over den mest værdifulde natur i kommunen. Vi har også en liste med navnene på dyreholderne i kommunerne, som vi samler i erfaringsgrupper, hvor vi kan dele viden om de problemer, man støder på som dyreholder - for eksempel med ikke-angreb etc., fortalte Bo Levesen.

Borgerne gør udslaget

Men hverken listen over natur eller listen over dyreholderen sikrer, at

naturplejen bliver gennemført dér, hvor behovet er størst. Det gør kommunens borgere til gengæld.

Den største udfordring for landmændene er at skabe en sund økonomi i en besætning af naturplejere. Den bedste økonomi får landmanden dér, hvor han kan sætte mange dyr ud på et stort sammenhængende areal, som ligger tæt på store veje og ikke er alt for kuperet.

- Det er bare sjældent dér, den bedste natur findes. Og skal landmanden dagligt køre rundt mellem fire - fem små svært tilgængelige naturarealer for at tilse en lille håndfuld kreaturer hvert sted, så kan det ikke give overskud til landmandens drift, sagde Bo Levesen.

I Vejle har man derfor fra kommunens side taget initiativet til at finde borgere, som vil påtage sig opgaven med det daglige tilsyn med dyrene.

- Vi har nu to typer af laug: kogræsserlaug og høslætlaug, som hver især tiltrækker forskellige typer af borgere, men som begge giver en hånd med for at passe på naturen, sagde Bo Levesen.

Landmanden ejer dyret

Britta Edelberg fra Grønt Forum i Vejle Kommune sørger for at etablere kontakten mellem borgerne i kogræsserlaugene og dyreholderne.

- Landmanden ejer dyret, så længe det er i live. Når dyret skal slagtes, kan medlemmerne af kogræsserlaugene købe kødet af landmanden. Medlemmerne af laugene tilser dyrene hver dag og sikrer at de har vand, og at hegnet er intakt, fortalte Britta Edelberg, som efter etableringen af

de første samarbejder udarbejdede et sæt standardvedtægter for samarbejdet mellem landmanden og laugene med det resultat, at en samarbejde nu kan komme i stand på en enkelt aften.

Nyt fællesskab

- Vi kan se, at i landsbyerne giver kogræsserlaugene indbyggerne noget nyt at være fælles om. De, der interesserer sig for naturen, vil gerne kombinere muligheden for friluftaktiviteter med en hjælpende hånd til landmanden, sagde Britta Edelberg.

Michael Kierkegaard fra Vejle er én af de landmænd, der får en hjælpende hånd fra kogræsserlaugene. Han var også med som oplægshol-

der på temadagen, hvor han blandt andet nævnte mindst én god grund til, at han som landmand skal samarbejde med kogræsserlaugene:

- For det første er det et krav i det økologiske regelsæt, at dyrene skal tilses dagligt. Jeg har et sted mellem 90 og 100 moderdyr fordelt på fem mindre lokaliteter i kommunen. Skal jeg selv rundt hver dag, er det en tur på 50 km dagligt. Det er derfor en stor aflastning for mig, at laugene står for det daglige tilsyn, sagde Michael Kierkegaard.

Hans erfaring er, at de lokale kogræsserlaug også er gode ambassadører for landmanden og dyrene, der står for naturplejen i lokalområdet, hvor man godt kan støde på borgere,

der af den ene eller anden grund ikke er trygge ved plejeordningen med dyr, eller som mener, at dyrene ikke er sunde og raske.

- Vi lærer kogræsserlaugenes medlemmer at vurdere og omgås dyrene, og er der brug for at berolige urolige naboer, så tilkalder vi dyrlægen, så de har hans ord for, at dyrene har det godt, sagde Michael Kierkegaard og tilføjede:

- Til gengæld for den hjælp laugene giver mig og mine dyr, er det vigtigt, at jeg husker at fortælle dem, hvor meget jeg værdsætter deres indsats.

Fordele ved at indgå i græsningslaug

For dig som dyreholder kan det have flere fordele at indgå i et græsningslaug, herunder:

- ▶ Sikret afsætning af det kød, der produceres i græsningslauget
- ▶ Merpris for kødet pga. dets særlige historie
- ▶ God reklame for dyreholderens bedrift og øvrige afsætning
- ▶ Fordeling af arbejdet i at holde opsyn med dyrene
- ▶ Dyreholderen bidrager til god naturpleje i lokalområdet
- ▶ Dyreholderen bidrager til at forbedre kontakten mellem land og by.

Kilde: www.okologi.dk/graesningslaug

På hjemmesiden er der tre guides til naturpleje med kreaturer: én til landmanden, én til borgerne og én til kommunerne. Projektet har også udgivet en pjece om økologiske græsningslaug

